LELYSTAD
CLIËNTENRAAD SOCIAAL DOMEIN

Aan Het college van de gemeente Lelystad

Adres Postbus 91
8200 AB Lelystad

Van Cliëntenraad Sociaal Domein
Lelystad

Adres Lemmerstraat 127
8244 DJ Lelystad

Telefoon 0320 264407
E-mail info@wmoraadlelystad.nl

Datum 22 juli 2021
Onderwerp 2021-06 gevraagd advies Regiovisie Jeugdhulp
Van Cliëntenraad Sociaal Domein Lelystad

Geacht College,

De regiovisie “Samen en dichtbij” laat een aantal positieve en hoopvolle elementen zien. Er spreekt veel ambitie uit wanneer gemeenten en zorgaanbieders gezamenlijk aangeven dat de jeugdhulp samen en dichtbij georganiseerd moet worden, bij het gewone leven moet passen en eenvoudig en toegankelijk moet zijn. We kunnen ons ook vinden in de uitwerking van de leidende principes in de inleiding en verderop in het stuk. Vooralsnog blijft echter de vraag in hoeverre gemeenten daadwerkelijk hun lokale jeugdbeleid, waaronder de (meerjaren) inkoopstrategie voldoende zullen afstemmen op de hier verwoorde visie. Verder komen we tot de volgende opmerkingen en vragen, waar mogelijk vergezeld van onze adviezen.

We onderschrijven nadrukkelijk de beoogde verbetering van de samenwerking tussen alle partners, zeker omdat hier ook de jeugdigen en hun ouders concreet worden genoemd. Niet praten over, maar mét jeugdigen en het gezin is een belangrijk statement in dit stuk.
Wel missen we hier aandacht voor onafhankelijke cliëntondersteuning voor jeugdigen en ouders die dat nodig hebben. We adviseren daarin ook bij de voornemens te voorzien.

Op blz. 6 staat onder ‘jeugdhulp voorkomen’ dat lokale teams ook zelf concrete basishulp kunnen bieden. Dat roept veel vragen op. Wat wordt hiermee bedoeld? Zijn dat lokale teams, die apart van de toeleiding functioneren? Hebben ze genoeg expertise en ervaring om zorg te leveren? Wat gebeurt er als een kind onder toezicht staat of onder voogdij? Beslist dezelfde persoon wanneer de zorg al dan niet opgeschaald wordt? Is een second opinion mogelijk? Onduidelijk blijft ook hoe het lokale aanbod jeugdhulp goed aansluit bij het regionale aanbod. Advies is deze passage te verduidelijken, c.q. te concretiseren.

Op blz. 7 gaat het over sturen op kwaliteit, op toegankelijkheid, op normalisatie van de zorg en over verstevigen van het aanbod en inzetten op sterke casusregie. Het realiseren van al deze goede voornemens lijkt verwacht te worden van een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeenten en zorgaanbieders. Dat zal alleen lukken als de intenties worden gekoppeld aan formele samen-werkingsafspraken zoals verwoord bij 2.3. Wij adviseren daarbij extra aandacht te geven aan de taakverdeling en afstemming tussen gemeenten en regio. De lokale verordening en beleidsregels jeugdhulp zijn ons inziens daarvoor nu niet toereikend.

Wij adviseren bij deze samenwerkingsafspraken ook te zorgen voor het waarborgen van de inbreng van ouders en jeugdigen.

De vorming van een succesvol bestuurlijk aanspreekpunt vraagt om een evenwichtige uitwerking. Ook moet de vorming van een door de gemeenten gezamenlijk gevuld fonds worden overwogen, om te kunnen bijsturen, bijvoorbeeld om fricties zoals een tekort aan crisisopvang op te vangen.

Omdat hier sprake is van een visiestuk, kunnen we niet teveel verwachten van concrete invulling van onderdelen van het uit te zetten beleid. Maar we kunnen wel vraagtekens plaatsen bij de haalbaarheid van op blz. 7 genoemde zaken zoals het met behoud van kwaliteit bekorten van de behandelduur en het werven van meer pleeggezinnen, terwijl daar een bekend landelijk tekort aan is. Wij adviseren u in te zetten op meer gezinshuizen en zo de doorstroom vanuit een crisisverblijf te verbeteren. Ook is meer nuancering op zijn plaats als het gaat om het tot 0 terugdringen van uithuisplaatsingen. Hoe wenselijk het ook is dat kinderen bij hun biologische ouders opgroeien en vooral daar hulp moet worden geboden, uithuisplaatsingen kunnen wel degelijk in het belang van het kind zijn bij ernstige verwaarlozing, huiselijk geweld, misbruik en verslaving.

In de jeugd GGZ is het de bedoeling dat meer op innovatie en kwaliteit wordt gestuurd; daarnaast het verkorten van de behandelduur en het aanpakken van de wachtlijsten. Wij adviseren u alleen alternatieve behandelingen in te zetten die bewezen effectief zijn. Ook de behandelduur alleen te verkorten in samenspraak met de jeugdige en zijn ouders.

Op blz. 8 vierde bolletje staat dat: gemeenten samenwerken bij toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid van de geleverde ondersteuning en stemmen waar nodig de verordeningen en nadere regels op elkaar af. Wij adviseren u dit zo spoedig mogelijk uit te voeren.

Op blz. 9 staat dat er ten behoeve van de efficiency met een regionaal administratie protocol gewerkt wordt. Waarom niet met het landelijk protocol? Het advies van Rita Verdonk en het ketenbureau is zo veel mogelijk met de landelijke protocollen te werken om de administratieve lasten te verlichten. We adviseren dan ook dringend om het landelijk protocol te volgen.

Op blz. 11 pleit er voor de methodiek van de verklarende analyse altijd als start te gebruiken. Ten behoeve van een gerichte doorverwijzing en samenwerking lijkt ons uniformiteit bij deze analyse van groot belang, dit om te zorgen dat de juiste hulp wordt ingezet. Lelystad gebruikt nu de GIZ-methode. Is dat ook een verklarende analyse methode? Wordt er provinciaal met een andere methode gewerkt? Wij adviseren u tot afstemming op dit punt te komen, ook in het belang van de opbouw van expertise.

Op blz. 11 laatste bolletje: we voorkomen dat we verwijzen naar datgene wat bekend is of waarvan we weten dat er plek is. Wij beoordelen deze handelwijze als positief: er wordt gekeken wat nodig is en niet naar wat beschikbaar is. Wij adviseren dit principe zowel lokaal als regionaal te hanteren.

Op blz. 12 tweede bolletje staat: we maken keuzes wanneer we wel of geen jeugdhulp inzetten en tot welk niveau. Dit niveau bepalen we in samenspraak met de jeugdhulpaanbieders. Wij adviseren consequent te blijven en ook hier (vertegenwoordigers van) ouders en jeugdigen bij te betrekken. Wat gebeurt er als er geen jeugdhulp wordt ingeschakeld, maar er is wel een probleem of een hulpvraag?

Blz. 12 Elke gemeente zet in op matched care en niet op stepped care. We kunnen ons voorstellen dat matched care de voorkeur verdient, maar missen het hanteren van dit principe in de nieuwe verordening en beleidsregels jeugdhulp van Lelystad. Is er hier uitgegaan van matched care?

Op blz. 13 staat: We realiseren een kwaliteitshandvest voor specialistische zorg. Wat houdt dit in de praktijk voor onze regio in? Er is een tekort aan specialistische zorg. Hoe kan er op kwaliteit aangestuurd worden als er een landelijk tekort is en veel specialistische zorg buiten de regio ligt? Moet en kan er dan teruggevallen worden op bovenregionale expertisenetwerken?(blz.15)

Op blz. 15 in 3.8 gaat het over de soepele overgang tussen jeugdwet en andere domeinen. Wij onderschrijven dit van harte en adviseren dit ook lokaal goed vorm te geven. Maak afspraken met alle in aanmerking komende sectoren en domeinen én met partijen uit de WLZ en Zvw. Als er goede afspraken zijn vallen er minder makkelijk gezinnen en jongvolwassenen tussen wal en schip.

Op blz. 17 eerste bolletje gaat het over jeugdprofessionals die onder moeilijke omstandigheden werken en leerervaring opdoen, en dat het belangrijk is dat ook managers en bestuurders worden meegenomen in de leertrajecten. De mensen op de werkvloer doen vaak enorm hun best, maar worden wel eens gehinderd door van bovenaf opgelegde en onvoldoende aansluitend beleid. Goed te zien dat bij de doelstellingen van de Flevo Academie daar op deze manier oog voor is.

Wij hopen dat dit advies een bijdrage kan leveren aan meer uniformiteit, kwaliteit, verbinding, afstemming en samenwerking ten aanzien van het lokale en regionale jeugdbeleid in Flevoland.

Met vriendelijke groet,

Lia van Vliet
secretaris Cliëntenraad Sociaal Domein Lelystad